

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně – pobočka v Jihlavě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Mádra a soudců Mgr. Leony Sukané a Mgr. Martina Lály ve věci

nezletilých: **XXXXXX**, narozená XXXXX
XXXXXX, narozený XXXXX
oba bytem XXXXX
oba zastoupeni opatrovníkem městem XXXXX
sídlem XXXXX XXXXX

dětí
matky: **A.K.**, narozená XXXXX
bytem XXXXX
zastoupená advokátkou Mgr. Lucíí Slovákovou
sídlem Hlinky 155/86, 603 00 Brno
otce: **O.P.**, narozený XXXXX
bytem XXXXX
zastoupený advokátkou Mgr Veronikou Olšanovou
sídlem Pekařská 440/84, 602 00 Brno

o změnu péče
o změnu jména dítěte
o změnu příjmení dítěte
o výkon rozhodnutí

o odvolání otce, matky i opatrovníka proti Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou z 5. 6. 2024,
č. j. 4 P 77/2021 – 644,

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Dušková.

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se mění** ve výroku I. tak, že výkon rozhodnutí uložením pokuty matce za nepředání nezletilé XXXXX otci dne 4. 1. 2023 se nenařizuje.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně **se mění** ve výrocih IV. a VII. tak, že nezletilí XXXXX a XXXXX se pro dobu od 1. 12. 2024 svěřují do rovnoměrné střídavé péče rodičů rozdělené podle následujících pravidel
- a) v běžném režimu děti budou v péči matky v každém lichém týdnu v roce od neděle předcházejícího týdne do neděle příslušného týdne, v péči otce v každém sudém týdnu v roce od neděle předcházejícího týdne do neděle příslušného týdne,
 - b) v prázdninovém režimu budou děti
 - o hlavních letních prázdninách v každém lichém roce v péči matky od 30. 6. do 15. 7. a od 31. 7. do 15. 8., v péči otce od 15. 7. do 31. 7. a od 15. 8. do 31. 8., v každém sudém roce v péči otce od 30. 6. do 15. 7. a od 31. 7. do 15. 8., v péči matky od 15. 7. do 31. 7. a od 15. 8. do 31. 8.
 - o vánočních prázdninách v každém lichém roce v péči matky od 22. 12. do 27. 12. a v péči otce od 27. 12. do 1. 1., v každém sudém roce v péči otce od 22. 12. do 27. 12. a v péči matky od 27. 12. do 1. 1.
 - o velikonočních prázdninách v každém lichém roce v péči otce od Zeleného čtvrtka do Bílé soboty a v péči matky od Bílé soboty do Velikonočního pondělí, v každém sudém roce v péči matky od Zeleného čtvrtka do Bílé soboty a v péči otce od Bílé soboty do Velikonočního pondělí.

Po dobu prázdninového režimu se neuplatní běžný režim péče.

Otec je povinen nezletilé děti převzít do své péče a následně odevzdat do péče matky vždy v 17:00 hodin v bydlišti matky. Matka je povinna vždy ve stanovený čas ve svém bydlišti děti otci do jeho péče odevzdat a následně do své péče převzít.

Tímto se mění rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou z 29. 3. 2021, č. j. 5 Nc 503/2021-95 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně, pobočky v Jihlavě z 26. 5. 2022, č. j. XXXXX-346 v části upravující péči o nezletilou XXXXX, a rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou z 6. 12. 2022, č. j. 14 Nc 403/2021-121 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně, pobočky v Jihlavě z 10. 8. 2023, č. j. 72 Co 32/2023-212, v části upravující péči o nezletilého XXXXX.

- III. Rozsudek soudu prvního stupně **se mění** ve výroku V. tak, že otec je povinen platit na výživu nezletilých dětí
- a) pro nezletilou XXXXX za dobu od 1. 3. do 30. 11. 2024 6 500 Kč měsíčně a za dobu od 1. 12. 2024 do budoucna 3 600 Kč měsíčně
 - b) pro nezletilého XXXXX za dobu od 1. 3. do 31. 8. 2024 5 800 Kč měsíčně, za dobu od 1. 9. do 30. 11. 2024 6 500 Kč měsíčně, a za dobu od 1. 12. 2024 do budoucna 3 600 Kč měsíčně

vždy do 15. dne každého měsíce, k rukám matky.

Tímto se mění rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou z 10. 1. 2022, č. j. 4 P 77/2021-284, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně, pobočky v Jihlavě z 23. 11. 2022, č. j. XXXXX-376, v části upravující výživné pro nezletilou XXXXX, a rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou z 6. 12. 2022, č. j. 14 Nc 403/2021-121, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně, pobočky v Jihlavě z 10. 8. 2023, č. j. 72 Co 32/2023-212, v části upravující výživné pro nezletilého XXXXX.

Nedoplatek na výživném za dobu od 1. 3. do 30. 11. 2024 pro nezletilou XXXXX ve výši 4 500 Kč a pro nezletilého XXXXX ve výši 3 100 Kč je otec povinen zaplatit k rukám matky společně s výživným za měsíc únor 2025.

- IV. Rozsudek soudu prvního stupně **se mění** ve výroku VI. tak, že na výživu nezletilých dětí je matka povinna platit za dobu od 1. 9. do 30. 11. 2024 pro nezletilou XXXXX 600 Kč měsíčně a pro nezletilého XXXXX 600 Kč měsíčně, od 1. 12. 2024 pak pro nezletilou XXXXX 1 500 Kč měsíčně a pro nezletilého XXXXX 1 500 Kč měsíčně, vždy do 15. dne každého měsíce, k rukám otce.

Nedoplatek na výživném za dobu od 1. 9. do 30. 11. 2024 pro nezletilou XXXXX ve výši 1 800 Kč a pro nezletilého XXXXX ve výši 1 800 Kč je matka povinna zaplatit k rukám otce společně s výživným za měsíc únor 2025.

- V. Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje** ve výrocích II., VIII. a IX.
- VI. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

- Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou jako soud prvního stupně svým v záhlaví uvedeným rozsudkem, jeho výrokiem I., nařídil za nepředání nezletilé XXXXX otci dne 4. 1. 2022 (správně mělo být uvedeno 4. 1. 2023 – poznámka odvolacího soudu) výkon rozhodnutí uložením pokuty matce ve výši 5 000 Kč. Naproti tomu návrh otce na nařízení výkonu rozhodnutí uložením pokuty matce za nepředání nezletilého XXXXX (dále i jen „nezl. XXXXX“), otci ve dnech 5. 1. 2024 až 14. 1. 2024 zamítl. Stejně tak zamítl i návrh matky na změnu úpravy styku obou dětí s otcem (výrok III.).
- Výrokem IV. soud prvního stupně změnil předchozí úpravu péče o obě děti. Ty nově svěril do střídavé péče rodičů rozvržené nerovnoměrně tak, že v péči otce budou každý sudý kalendářní týden od čtvrtka do neděle a ve zbývajícím čase budou v péči matky. Vedle toho upravil zvláštní režim péče o děti o letních prázdninách, počínaje rokem 2025, a to tak, že děti budou v péči otce v každém sudém kalendářním týdnu, ve zbývajícím čase budou v péči matky s tím, že letních prázdninách v roce 2024 platí úprava běžné střídavé péče. Vedle toho stanovil zvláštní režim péče i pro dobu vánočních prázdnin, a to tak, že v každém sudém kalendářním roce budou děti v péči otce od 27. 12. do 1. 1. následujícího roku, ve zbývajícím čase budou v péči matky, v každém lichém kalendářním roce pak budou v péči matky od 22. 12. do 27. 12., ve zbývajícím čase v péči otce, dále pro dobu velikonočních prázdnin, a to tak, že v každém lichém roce budou nezletilé děti v péči otce od Bílé soboty do Velikonočního pondělí, ve zbývajícím čase v péči matky, v každém sudém roce pak v péči otce od Zeleného čtvrtka do Bílé soboty a ve zbývajícím čase v péči matky. Předávání a převzetí dětí pak upravil vždy v 17.00 hodin toho kterého dne, a to v místě bydliště matky. Současně rozhodl o předběžné vykonatelnosti této části rozsudku (výrokem VII.).

3. Ve vztahu k nové úpravě péče soud prvního stupně uvedl, že nemá pochybnosti o způsobilosti obou rodičů děti vychovávat, zajišťovat jejich potřeby, a to i v režimu střídavé péče, že však se jedná o děti nízkého věku, které jsou navázány na matku, a proto není vhodný otcem navrhovaný „plnohodnotný“ režim se střídáním vždy po týdnu, že se jedná z pohledu dětí o dlouhé období. Měl též za to, že otec si střídavou péči (míněno zjevně rovnoměrnou – poznámka odvolacího soudu) spíše idealizuje a reálně soud nepřesvědčil o jejím praktickém zajištění. O zvláštní úpravě prázdninového režimu již pro rok 2024 nerozhodl s tím, že plány rodičů pro tento rok nebyly dostatečně určité, rodiče se při soudním jednání na termínech neshodli, proto ponechal na rodičích, aby se na případné zvláštní úpravě dohodli sami.
4. Výroky V. a VI. pak soud prvního stupně rozhodl o nové úpravě výživného. Otci uložil přispívat na výživu každého z dětí částkou 6 000 Kč měsíčně (k rukám matky), matce pak povinnost přispívat na výživu každého z dětí částkou 700 Kč měsíčně (k rukám otce). Vycházel přitom i ze svých zjištění o příjmech rodičů (včetně příjmu otce za první čtyři měsíce roku 2024 ve výši 90 418 Kč čistého), na straně matky pak vedle příjmu z rodičovského příspěvku i příjmů jako osoby samostatně výdělečně činné, potřeb dětí s ohledem na jejich věk, zohlednil i skutečnost, že otec si bude i nadále zajišťovat na své náklady dopravu obou dětí mezi oběma rodiči.
5. Výrokem VIII. dal otci souhlas s podáním žádosti o změnu příjmení nezletilého XXXXX, a to z příjmení K., na příjmení P., a to s odůvodněním, že je v zájmu nezl. XXXXX, aby měl stejné příjmení jako jeho sestra, a to i s ohledem na blízkost věku a vzájemnou citovou závislost, aby tak byla zachována plná sounáležitost sourozenců. Naproti tomu výrokem IX. zamítl návrh otce, aby mu byl udělen souhlas i s podáním žádosti o změnu jména nezletilého XXXXX, tak, aby došlo k vypuštění jména druhého (J.). Zde pro takovýto postup neshledal vážného důvodu s tím, že jméno bylo matkou určeno zákonným způsobem v době, kdy byla jako jediný rodičů zapsána v rodném listu dítěte, nejedná se o jméno hanlivé. Právo na náhradu nákladů nepřiznal soud prvního stupně (postupem dle § 23 zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění předpisů pozdějších, dále jen „z. ř. s.“) žádnému z účastníků.
6. Rozsudek napadli odvoláním otec, matka i opatrovník dětí. Otec brojil proti výrokům I., II., IV., V. a VI. rozsudku. Souhlasil s nařízením výkonu rozhodnutí za nepředání nezl. XXXXX dne 4. 1. 2023, a to včetně důvodů uvedených soudem prvního stupně, vyšší pokuty však měl za nepřiměřeně nízkou s tím, že matka opakovaně projevuje svévoli při výkladu soudního rozhodnutí, dceru mu nepředala, byť k tomu byla vyzvána orgánem „péče o dítě“ (správně orgánem sociálně-právní ochrany dětí, dále i jen „OSPOD“). Ve vztahu k zamítnutí jeho návrhu na výkon rozhodnutí uložením pokuty matce za nepředání nezl. XXXXX ve dnech 5. až 14. 1. 2024 namítl, že matka neprokázala, že by XXXXX měl skutečně zdravotní problémy, přes jeho žádost mu neumožnila syna ani vidět. Žádal, aby v obou případech byla matce uložena pokuta po 50 000 Kč.
7. Ve vztahu k úpravě péče měl za to, že pouhá argumentace nízkým věkem dětí bez dalšího je v rozporu s judikaturou Ústavního soudu preferující právě střídavou péči. Namítl, že úpravou zvolenou soudem dochází oproti předběžné úpravě z posledního období fakticky ke zkrácení času, kdy děti mohou být s ním, že o děti pečuje se vši otcovskou láskou, mimo běžnou denní rutinu se jim aktivně věnuje, přizpůsobil své pracovní povinnosti potřebám dětí a může tak činit i v budoucnu. Měl za to, že obě děti se nachází ve věku, kdy je běžné, že navštěvují mateřskou školu, kde děti prochází důležitým procesem socializace se svými vrstevníky, setkávají se s jinými autoritami než s rodiči, učí se respektovat nová pravidla, že i nezl. XXXXX je na mateřskou školu zralý. Navrhl, aby děti byly svěřeny do střídavé péče rodičů se střídáním po jednom týdnu vždy v pátek v 17.00 hodin. Nesouhlasil s tím, že soud prvního stupně neupravil zvláštní režim již pro letní prázdniny v letošním roce, čímž zkrátil dobu, kdy mohl mít otec děti o prázdninách i proti dosavadní úpravě. Stejně tak měl za nepochopitelné, proč v případě vánočních prázdnin došlo k záměně sudého a lichého kalendářního roku, když dle

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Dušková.

posledních rozhodnutí měly děti s otcem trávit Štědrý den vždy v sudém kalendářním roce. Nesouhlasil ani s tím, aby dopravu dětí od jednoho rodiče k druhému zajišťoval i nadále výhradně on a tak sám vynakládal finanční prostředky s tím, že matka je zkušenou řidičkou, dle dětí je matka autem vozí, v minulosti byla též vlastníkem několika vozidel. Žádal, aby bylo rozhodnuto tak, že si nezletilé děti převezme od matky v jejím bydlišti, matka pak od otce v bydlišti jeho.

8. S ohledem na požadovanou změnu úpravy péče se domáhal i nového rozhodnutí o úpravě výživného, a to tak, aby jemu byla uložena povinnost přispívat na každém z dětí částku 4 000 Kč, matce pak částkou po 2 000 Kč s tím, že on v průběhu řízení řádně doložil své příjmy, majetkové situace matky je však nejasná, soud se nezabýval její životní úrovní, která neodpovídá jejím příjmům a tvrzeným majetkovým poměrům.
9. Matka podala odvolání proti výrokům I., IV., V., VI. a VIII. rozsudku soudu prvního stupně. Nesouhlasila s nařízením výkonu rozhodnutí uložením pokuty s tím, že v žádném případě nebránila styku dětí s otcem, rozhodnutí soudu si však vyložila jinak než otec, orgán péče o dítě pak není dle jejího názoru tím, kdo by měl být určující pro výklad konkrétního soudního rozhodnutí. S ohledem na speciální právní úpravu o styku dcery s otcem po dobu 10 dnů na zimní dovolenou měla za to, že stejné pravidlo platilo i pro ni. Namítla, že otec v minulosti nedodržoval úpravu styku, nebral si dceru dle soudního rozhodnutí, opakovaně děti vrací se zpožděním. Výši pokutu měla i za neúměrnou ve vztahu k jejím příjmům a žádala, aby návrh otce na nařízení výkonu rozhodnutí uložením pokuty za nedodržení povinnosti předat mu 4. 1. 2023 nezl. XXXXX byl zamítnut. Nesouhlasila s odvoláním otce proti zamítavému výroku II. rozsudku soudu prvního stupně s tím, že by neměla být trestána za to, že dítě mělo virózu, kterou řešila operativně, bez toho, že by si opatrovala důkazy odvážením dehydratovaného dítěte do nemocnice. Ve vztahu k úpravě péče brojila pouze proti zvláštní úpravě po dobu vánočních a velikonočních prázdnin s tím, že o Vánocích 2023 byly děti přes Štědrý den s ní, a dle domluvy rodičů by tak měly v letošním roce být s otcem, naopak o Velikonocích by měla mít děti na Velikonoční pondělí ona, nikoliv otec, který je takto měl v letošním roce.
10. Ve vztahu k úpravě výživného nesouhlasila především s výší stanovenou otci s tím, že změnou úpravy péče na péči střídavou dochází pouze k rozšíření styku otce s dětmi, nikoliv však ke změně koncepce péče o děti, na které se otec podílel již v minulosti. Měla za to, že soud prvního stupně nedostatečně zohlednil zvýšení čistého měsíčního příjmu otce, který nyní činí měsíčně 90 418 Kč, k čemuž je třeba připočítat další plnění ve výši 1 980 Kč měsíčně, že v roce 2022 bylo výživné počítáno ze zcela jiných zjištění, že v případě otce stanovené výživné představuje pouze 13 % jeho měsíčního příjmu, zatímco výživné stanovené matce 21,5 % jejích měsíčních příjmů, a to při výraznější míře péče o děti v měsíci ze strany matky. Měla též za to, že současně by mělo být rozhodnuto o povinnosti otce podílet se na úhradě mimořádných nákladů dětí, a to v poměru dle příjmů rodičů. Měla i za to, že nebyly dostatečně zohledněny osobní a majetkové poměry otce, přičemž poukázala na pracovní pozice jeho rodičů, vlastnictví nemovitostí otcem otce (s tím, že ty v budoucnu případnou práve otci). Žádala, aby otci bylo pro každé z dětí vyměřeno výživné ve výši 12 000 Kč měsíčně, jí pak po 500 Kč měsíčně.
11. Nesouhlasila ani s udělením souhlasu otci s podáním žádosti na změnu příjmení nezl. XXXXX. Zde namítla, že důvody uvedené soudem prvního stupně jsou pouze subjektivním názorem bez jakékoliv opory v zákoně či těžišti zájmu dítěte, že „sociální konstrukt“, že by odlišné příjmení mohly děti chápat tak, že každé z nich je jiné, považuje v současnosti za předpotopní, že je zcela běžné, že děti mohou mít odlišná příjmení. Poukazovala na judikaturu Ústavního soudu, namítala, že otec neměl zájem na narození syna, rozporoval, že by mohl být jeho, o syna začal projevoval zájem až od zjištění, že je doopravdy jeho otcem. Žádala, aby návrh otce na nahrazení jejího souhlasu se změnou příjmení nezl. XXXXX na příjmení P. byl zamítnut.

12. Opatrovník nezletilých dětí podal odvolání pouze proti výroku IV. o úpravě péče. Namítl, že ač soud v odůvodnění svého rozhodnutí odkazoval na závěry dětských psychologů, doporučujících děti nízkého věku svěřovat do péče rodičů v kratších a současně častějších intervalech, sám tyto závěry nereflektoval, když rozvrhl péči tak, že děti nebudou s otcem v kontaktu více jak celý týden. Měl za to, že pro optimální rozvoj vztahů dětí s rodiči je důležité, aby oba rodiče měli prostor k plnohodnotné péči o děti nejen v období o víkendu, ale i v období běžného pracovního týdne s tím, že vztah mezi dětmi nízkého věku a rodiči se rozvíjí především prostřednictvím běžné každodenní péče. Měl i za to, že důsledky nepohodlí spojeného s cestováním jsou nesrovnatelně menší než důsledky vyplývající z omezené možnosti rozvíjet vztahy mezi dětmi a otcem. Nesouhlasil ani s tím, že soud prvního stupně neupravil zvláštní režim péče již na letní prázdniny 2024. Navrhl, aby odvolací soud rozhodnutí o úpravě péče změnil tak, že obě děti budou svěřeny do střídavé péče rodičů tak, že v péči otce budou v každém sudém kalendářním týdnu od pátku 15.00 hodin do neděle 17.00 hodin a v každém lichém kalendářním týdnu od středy 15.00 hodin do pátku 17.30 hodin, ve zbývajících dobách pak v péči matky a že v srpnu 2024 bude střídavá péče realizována tak, že v péči otce budou od 2. 8. do 16. 8. 2024, v ostatních dnech v měsíci srpnu pak v péči matky.
13. Všechna odvolání byla podána včas (§ 3 odst. 1 z. ř. s., § 204 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění předpisů pozdějších, dále jen „o. s. ř.“), a to osobami k tomu oprávněnými (§ 201 o. s. ř., § 6 odst. 1 z. ř. s.). Odvolání byla podána proti rozsudku, proti němuž je tento opravný prostředek přípustný (§ 201 o. s. ř., § 202 o. s. ř. à contr.), a to z důvodů zákonem předvídaných (§ 205 odst. 2 písm. e/, g/ o. s. ř.). Proto odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek stejně jako (podle obsahu spisu) i řízení, které jeho vydání předcházelo, a po částečném doplnění dokazování dospěl k dále popsaným závěrům.
14. Odvolací soud se v první řadě zabýval přezkumem rozsudku soudu prvního stupně v části upravující péči o nezletilé děti. Nejednalo se o první úpravu poměrů obou dětí. V odůvodnění přezkoumávaného rozsudku soud prvního stupně jednotlivé dosavadní úpravy popsal, na tento výčet pak odvolací soud pouze bez dalšího odkazuje.
15. Ve vztahu k rozhodnutí o svěření dětí do střídavé péče rodičů měl odvolací soud za správná právní východiska, ze kterých soud prvního stupně při formulaci svého rozhodnutí vycházel, a to nejen co se týče předpokladů pro svěření dětí do střídavé péče, jak byly vymezeny soudem prvního stupně zmíněnými (ale i dalšími) nálezy Ústavního soudu, ale i citovaný § 909 o. z. Zde pak odvolací soud považuje za potřebné uvést, že byť předcházející úprava péče o obě děti byla poměrně nedávná (rozhodnutí odvolacího soudu ve věci péče o nezl. XXXXX z 26. 5. 2022, o nezl. XXXXX až z 10. 8. 2023, přičemž otec svůj návrh na svěření dětí do střídavé péče podal již 16. 8. 2023, tedy v době, kdy předchozí řízení ve věci péče o nezl. XXXXX doposud ani nebylo pravomocně skončeno), důvod pro změnu úpravy byl dán. Soud při rozhodování ve věci samé vychází ze stavu nikoliv v době zahájení řízení, ale v době vyhlášení rozsudku (§ 1 odst. 3 z. ř. s., § 154 odst. 1 o. s. ř.). Soud prvního stupně pak přezkoumávaným rozsudkem rozhodl bezmála 10 měsíců po skončení předchozího řízení o úpravu poměrů o nezl. XXXXX, odvolací soud pak rozhodoval po dalších pěti měsících. Nutno připomenout, že v předcházejících řízeních ve věci péče o každé z dětí bylo vycházeno ze závěru o potřebě postupného navykání na odloučení dětí od matky s ohledem na jejich útlý věk. Rodiče, a matka především, přitom byli výslovně vyzýváni, aby se na rozšiřování kontaktů domlouvali i mimosoudně (v rozsudku odvolacího soudu z 26. 5. 2022). Otec i po celou dobu od obou předchozích úprav projevoval neutuchající zájem o kontakt s dětmi, oproti úpravě oběma výše zmíněnými rozsudky se i v průběhu řízení před soudem prvního stupně kontakty rozšířily na základě předběžného opatření vydaného soudem prvního stupně při jednání dne 6. 3. 2024, prodlouženého při jednání dne 20. 5. 2024, děti jsou na kontakty s otcem navyklé, i při pobytech u něj jsou spokojené (jak patrně nejen ze zprávy z 6. 11. 2024 o pohovoru pracovnice OSPOD ve XXXXX s dětmi provedeném 4. 11. 2024, ale i z fotografií ve fotoknize z roku 2023,

předložené otcem při jednání odvolacího soudu dne 13. 11. 2024). To platí přes krátký časový odstup od předchozího rozhodnutí i pro nezl. XXXXX, zjevně i v důsledku jeho extrovertní povahy (patrně ze zpráv OSPOD ve XXXXX z 30. 10. 2024 o pozorování dětí v prostředí obou navštěvovaných mateřských školek i již zmíněné zprávy z 6. 11. 2024 o pohovoru s dětmi). Obě děti se přitom nachází ve věku, kdy se vyvíjejí velmi rychle, což současně znamená, že i poměry rozhodné pro úpravu péče se rychle mění.

16. Odvolací soud pak neshledal ani důvodu, pro který by se měl odchýlit od závěru soudu prvního stupně o tom, že oba rodiče (tedy i otec) jsou způsobilí své děti vychovávat, mají o děti, stejně jako i o jejich výchovu zájem a prokázali, že v režimu střídavé péče jsou schopni „fungovat“ a zajišťovat potřeby dětí, splňují kritéria pro střídavou péči. Za správné (zejména pak v době svého rozhodování) již ale soud prvního stupně neměl závěry, pro které soud prvního stupně přistoupil k úpravě nerovnoměrné střídavé péče.
17. Zde odvolací soud předesílá, že nijak nezpochybňuje soudem prvního stupně zmíněnou silnou citovou vazbu dětí nízkého věku na matku, která jako žena dětí porodila a ty i z důvodů biologických především na ní byly v prvních letech svého života závislé. Jestliže pak nebylo pochyb o tom, že matka tuto svoji roli ve vztahu k dětem řádně plnila, byla tak pro děti logicky nejdůležitější osobou, a to i ve srovnání s otcem. S přibývajícím věkem však tato role matky postupně oslabuje a v zájmu zdravého vývoje dětí je na místě, aby byla posilována úloha otce jako druhého rodiče, zvláště za situace, kdy ten je nejen ochoten, ale i schopen tuto svoji úlohu řádně plnit.
18. Je jistě zejména pro děti vhodnější, pokud rodiče své úlohy ve vztahu k dětem plní nejen ve shodě, ale i v rámci jedné, společně v souladu žijící rodiny. Situace, kdy rodiče spolu nežijí a kdy svoje rodičovské role tak plní převážně jen v době, kdy se děti nachází v jejich prostředí (ať již v rámci péče či styku s dětmi), děti samozřejmě zatěžuje, přičemž míra zátěže je odvislá od více okolností. K nim patří zejména i intenzita rodičovského konfliktu (viz i níže), ale i vzdálenost bydlišť obou rodičů a s ní spojené komplikace. Nejsou-li rodiče schopni se na úpravě poměrů dětí dohodnout sami, je třeba, aby tak učinil soud. V některých situacích pak jde bohužel o hledání varianty nejméně špatné, tedy řešení, které zájmy dětí, poškozené dosavadním jednáním rodičů, bude narušovat co možná nejméně. Tak tomu dle názoru odvolacího soudu je i v posuzované věci.
19. Rodiče se rozešli ve velmi útlém věku nezl. XXXXX, ještě v době před narozením nezl. XXXXX. Jejich vztahy jsou silně narušeny, poznamenány vysokou mírou vzájemné nedůvěry, což zjevně významně narušuje výkon jejich rodičovské odpovědnosti. Ta by měla být vykonávána rodiči ve vzájemném souladu, po dohodě, které však povětšinou nejsou schopni. Namísto toho pod vlajkou zájmu dětí se zde rodiče nejméně v některých případech snaží navzájem co nejcitelněji zasáhnout (matka požadavkem na nepřiměřeně vysoké výživné, otec návrhem na výkon rozhodnutí uložení pokut v absurdní výši – viz níže popsání závěry). Děti byly doposud ve výlučné péči matky. Bydliště rodičů jsou sebe vzdálena asi 100 kilometrů, což kontakty otce s dětmi do značné míry komplikovalo. Přesto se otci podařilo navázat s dětmi kladný vztah. I dle názoru odvolacího soudu je v zájmu nejen otce, ale i dětí, aby se tento vztah mohl co nejvíce rozvíjet. Soudem prvního stupně zvolená úprava střídavé péče, která otci stanoví i menší rozsah, než jaký mu zajišťovala pro měsíce květen a červen 2024 již zmíněná předběžná opatření z 6. 3. a z 20. 5. 2024, aniž by měl soud prvního stupně poznatky o tom, že kontakt dětí s otcem v takovémto dříve stanoveném rozsahu již děti nepřiměřeně zatěžuje, odůvodněná především obecnými závěry o nevhodnosti rovnoměrné střídavé péče dle návrhu otce s ohledem na nízký věk dětí, však dle názoru odvolacího soudu neobstojí. Za důvodnou pak odvolací soud nepovažoval ani argumentaci, že otec při svém zaměstnání ani při využívání práce z domova by nemohl celý pracovní týden věnovat péči o malé děti, že si výkon střídavé péče v jím požadovaném rozsahu idealizuje, nepřesvědčil soud o její praktickém zajištění.

20. Zde měl odvolací soud za to, že skutečnost, že rodič, který se domáhá svěření dětí do (i své) střídavé péče, je zaměstnán a pro dobu výkonu zaměstnání uvažuje s pobytem dětí v předškolním zařízení (mateřské škole), jej po účely úpravy péče oproti druhému rodiči (nejméně bez dalšího) neznevýhodňuje. Dlužno připomenout, že řádná výchova spočívá i v poskytování kladných příkladů vlastním chováním, a že příklad řádnou pravidelnou prací je veskrze pozitivní a potřebný. V posuzované věci pak model uvažovaný otcem není na překážku tím spíše, že v mateřské škole, kterou obě děti v době pobytu u otce již navštěvují, pracuje (jako ředitelka) jeho matka, babička dětí, což zjevně napomohlo začlenění dětí do školky (jak patrně z již zmíněné zprávy OSPOD). Konečně, v době po rozhodnutí soudu prvního stupně nastoupila do zaměstnání (byť prozatím na zkrácený pracovní úvazek) i matka, mateřskou školu v XXXXX začal navštěvovat i nezl. XXXXX.
21. Odvolací soud právě za účelem zjištění dopadů rozšíření kontaktů dětí s otcem v jeho prostředí z toliko víkendových na dobu od středy do neděle a návštěv dvou předškolních zařízení požádal OSPOD ve XXXXX o aktuální prošetření poměrů a provedení pohovoru s dětmi. Z (již zmíněných) podaných podrobných zpráv pak vzal za prokázané, že děti si na širší rozsah kontaktů s otcem zvykly, pobyt u něj i v mateřské škole v XXXXX hodnotí kladně. Odvolací soud pak současně neshledal důvodu, pro který by měl za nevěrohodnou považovat výpověď matky v té její části, ve které uvedla, že s rozšířením styku s otcem na dobu od středy se nezl. XXXXX začala znovu ve školce pomočovat, že děti začaly více vyhledávat její fyzickou přítomnost, více se s ní mazlit, spát s ní v posteli, že si nezl. XXXXX stěžovala na délku přejezdů mezi rodiči, ptát se, jak budou u otce dlouho. Jistě může docházet k situacím, kdy děti, respektive především introvertněji založená nezl. XXXXX, projevují nevoli při nadcházející změně, která je do určité míry vytrhuje z prostředí, ve kterém se zrovna nachází, že za nekomfortní považují přejezdy mezi bydlišti rodičů, stran kterých bylo i z výpovědi otce zjištěno, že v důsledku (i obecně známých) dlouhodobých dopravních komplikací zejména v okolí Brna se někdy výrazně prodlužují (z jedné hodiny třeba i na více než dvojnásobek). Jak však již uvedeno, odvolací soud měl za prokázané, že děti si na pobyt u otce i ve školce v XXXXX zvykly, hodnotí jej kladně. Dle názoru odvolacího soudu tak úprava střídavé péče je více než pro děti traumatizující pro matku, která ač nebrání kontaktům dětí s otcem, nevede děti proti otci (zde odvolací soud vycházel nejen ze závěru, že podobné setrvalé jednání matky nebylo zjištěno, ale že tak matka skutečně nečiní, neboť v opačném případě by vztah dětí takto relativně nízkého věku, citově vázaných na matku, se kterou doposud žily v míře zcela převažující, k otci a jeho prostředí nemohl být tak kladný, jak bylo zjištěno), zjevně není vnitřně ztotožněna s tím, že by otec měl vůči dětem plnit rodičovskou funkci v míře obdobné jako ona, nehledá tak ani cesty, jak přispět k tomu, aby děti mohly u otce pobývat co možná nejdéle, ale spíše důvody, proč by tomu tak nemělo být. To je patrné i z jejího přístupu po dobu letních prázdnin v letošním roce, které vyvábily (pohříchu nevyužitý) vhodný prostor pro to, aby si děti snadněji zvykly i na delší pobyty u otce (doba prázdninových pobytů, kdy děti tráví s rodičem o jeho dovolené více času než v běžném roce a je tak více naplněna různými aktivitami, dětem subjektivně „ubíhá rychleji“).
22. Odvolací soud zde příkladmo poukazuje na tu část výpovědi matky, ve které uvedla, že nezl. XXXXX „musel“ začít chodit u otce do školky, byť u ní do školky ještě nechodil, že to pro něj bylo náročné. Přitom ze zpráv OSPOD bylo zřejmé, že nezl. XXXXX se se školkou v XXXXX, s kolektivem dětí tam, šel rychleji a lépe než nezl. XXXXX. Obdobně lze poukázat na námitku matky, že větším rozšiřováním péče otce by mělo být vyčkáno, až budou děti starší. Zde lze přisvědčit obavám otce, že později lze spíše očekávat (z pohledu odvolacího soudu nejméně obecně důvodnou) námitku matky v době, kdy by již nejméně nezl. XXXXX zahájila školní docházku, že rovnoměrné střídavé péči brání vzdálenost bydlišť obou rodičů za situace, neboť není vhodné, aby děti navštěvovaly dvě různá školní zařízení.

23. Odvolací tak měl za to, že důvody matkou popisovaných projevů chování zejména nezl. XXXXX v době pobytu dětí u ní lze spatřovat nejen v (zcela nepochybném) diskomfortu opakovaných změn prostředí, ve kterém děti žijí, náročnosti mnohdy i přejezdů automobilem, ale že nejméně zčásti je i důsledkem vnitřní úzkosti matky, která se projevuje v jejím chování a tak se i (byť i nechtěně) přenáší na děti.
24. Vedle právě uvedených negativních důsledků však stojí potřeba vytvoření vztahu dětí s otcem tak, aby jej děti chápaly jako neoddělitelnou součást svého života, jako rodiče rovnocenného ve srovnání s matkou a současně, aby otec měl reálnou možnost se na péči o děti, jejich výchově, co možná nejvíce podílet, svoji rodičovskou roli tak i reálně naplňovat. K dosažení tohoto cíle je pak třeba, aby (je-li to možné) měl možnost být součástí běžného, každodenního života dětí, nikoliv jen rodičem převážně „víkendovým“ či „prázdninovým“, k čemuž je rovnoměrná střídavá péče prostředkem vhodným.
25. Dle názoru odvolacího soudu pak současná situace, kdy děti již na matce nejsou fyzicky závislé, navázaly vztah s otcem a jsou spokojeny i v jeho prostředí, navštěvují doposud předškolní zařízení, byla prokázána jejich schopnost navštěvovat i dvě různá zařízení, která jsou ochotna navzájem spolupracovat (jak patrně ze zpráv obou mateřských škol), umožňuje, aby byly svěřeny do otcem požadované rovnoměrné střídavé péče. Důvodem pro tento závěr, je pak i skutečnost, že odvolací soud vnímá s ohledem na již zmíněný budoucí nástup nezl. XXXXX do základní školy (k němuž by mělo dle jejího věku dojít v září 2016) dočasnost současné situace, což dle jeho názoru posiluje potřebu, aby byla využita již nyní, aby (relativně) vhodné podmínky nebyly promarněny (jak se tomu dle jeho již popsaného názoru stalo o letních prázdninách letošního roku). Zde lze i přisvědčit otcí, že obě děti jsou právě ve věku, kdy se formuje jejich osobnost, zvyklosti chování a rovnoměrná střídavá péče umožní otcí, aby se na výchově v tomto pro děti velmi důležitém období mohl podílet v míře srovnatelné s matkou. Současně (v návaznosti na zmíněnou dočasnost současné situace) však odvolací soud nemůže nezmínit necitlivost stanoviska otce, že budoucí školní docházka dětí by za setrvalé rovnoměrné střídavé péče mohla probíhat v Brně. Za situace kdy současně vyloučil možnost, že i jen on sám by se mohl (s dětmi) přestěhovat do Brna, by to znamenalo, že děti by byly nuceny každý den do školy dojíždět (jak od otce, tak i od matky), navštěvovat školu v prostředí, kde by neměly kamarády z míst (obou) svých bydlíšť, jak již nyní přiléhavě namítala matka. Tato otázka však aktuálně na pořadu dne není.
26. Co se týče intervalu střídání střídavé péče, tak odvolací soud nepominul ani soudem prvního stupně zdůrazněné hledisko věku dětí. I zde však vycházel především z již popsaných závěrů o tom, že děti si na pobyt u otce i ve školce v XXXXX zvykly. Stejně jako v případě matky neshledal důvodu pro zpochybnění její výpovědi o některých projevech dětí (a zejména nezl. XXXXX) poté, co se vrací od otce, neměl současně důvodu, pro který by měl zpochybňovat výpověď otce v části, ve které uvedl, že děti, když jsou u něho, si po převážnou většinu času na matku nevzpomenou. Totéž platí i pro zprávu Mateřské Školy XXXXX o tom, že děti se ve školce zdají spokojené, pobyt jim nečiní potíže. Byť se jednalo o zprávu podanou ředitelkou XXXXXP., která je matkou otce, měl ji odvolací soud za věrohodnou i s ohledem na skutečnost, že dle zprávy OSPOD XXXXXP. při šetření dne 4. 10. 2024 sdělila, že XXXXX velmi hezky hovoří i o školce v XXXXX, vypráví, že tam má kamarády, učí se tam básničky, zároveň popisuje hezké zážitky s matkou – zjevně tedy nebyla vedena motivací toliko posilovat procesní postavení svého syna v řízení. Současně měl za to, že kratší pobyty s častějším střídáním, by přinesly nejen zvýšený počet zatěžujících přejezdů mezi bydlišti rodičů, ale i menší stabilitu výchovných prostředí (děti by byly do značné míry „stále na cestě“). Proto v konečném důsledku za nejvhodnější současnou situaci považoval střídání po jednom týdnu v běžném režimu a po 15 (16) dnech o letních prázdninách.

27. Neděli pak měl odvolací soud za dobu vhodnější pro střídání dětí než otcem navrhovaný pátek, a to v zájmu zachování celistvějšího víkendu, když víkendové aktivity (nejméně obvykle) mnohdy začínají již v pátek a v neděli naopak odeznívají.
28. V případě vánočních a velikonočních prázdnin pak měl za vhodné, aby upravený režim navazoval na dosavadní střídání (když naposledy byly děti o vlastních Vánocích u matky, s tím, že nyní budou trávit Vánoce u otce počítají – jak patrně ze zprávy OSPOD o pohovoru s dětmi).
29. S ohledem na skutečnost, že změna úpravy péče za dobu minulou by postrádala jakéhokoliv smyslu (není ani potřebná pro případnou zpětnou úpravu výživného, o které lze rozhodovat dle faktického stavu), měl odvolací soud za vhodné o svěřeni dětí do rovnoměrné střídavé péče rodičů rozhodnout až od počátku prosince 2024 (tedy měsíce následujícího po vydání rozhodnutí).
30. Otcí lze obecně přisvědčit v jeho námitce, že za situace, kdy rodiče žijí v rozdílných místech, měli by se (bez dalšího) na dopravě dětí od jednoho rodiče k druhému podílet oba, zvláště za situace, kdy vzdálenost bydlišť je důsledkem jednání obou rodičů jako v posuzované věci (rodiče v minulosti bydleli v Brně, odkud se po rozchodu do svých současných bydlišť odstěhovali oba). Již v předchozích řízeních ve věci péče o nezl. XXXXX přitom nebylo matkou zpochybněno tvrzení otce, že v době svého pobytu v Brně vlastnila a užívala osobní vozidlo, později si automobil půjčovala od rodičů. Na druhé straně však odvolací soud nepovažoval za toliko účelovou argumentaci matky, že v současnosti nejedí na delší vzdálenosti, z takovýchto jízd má obavu. Již zmíněná setrvalá komplikovaná dopravní situace v okolí Brna, kudy vede cesta mezi bydlišti rodičů, může důvodnosti podobných obav přispívat. Odvolací soud proto neshledal pochybení ani v té části přezkoumávaného rozsudku, jímž soud prvního stupně ponechal místo předávání nezletilých dětí v místě bydliště matky, což ve svém důsledku znamená, že dopravu dětí bude i nadále zajišťovat výlučně otec. Stejně jako i v minulosti však měl za to, že tuto skutečnost je třeba zohlednit i při stanovení výše výživného.
31. Co se výživného týče, odvolací soud předesílá, že za nedůvodný měl požadavek matky, aby otcí vedle výživného byla uložena povinnost podílet se na úhradě všech mimořádných výdajů dětí, a to dle „poměru svých skutečných příjmů“. Pro rozhodnutí o výši výživného obecně platí, že pokud je vycházeno z odůvodněných potřeb oprávněného (§ 913 odst. 1 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění předpisů předchozích, dále jen „o. z.“), měly by se jednat o potřeby, které lze při obvyklém běhu věcí zvažovat. Není sporu o tom, že následně se může objevit potřeba takových mimořádných výdajů, které nebyly při rozhodování o výživném zvažovány. V takovém případě však je třeba, aby se rodiče na jejich úhradě dohodli, popřípadě, nepodaří-li se jim dohody dosáhnout, aby i o této otázce rozhodl soud. Zavázat některého z rodičů předem, aby se podílel „v poměru svých příjmů“ na úhradě případných budoucích mimořádných výdajů (neurčitěho charakteru i výše), však není možné, takové neurčité rozhodnutí by nebylo vykonatelné.
32. Odvolací soud pak měl za to, že soudu prvního stupně nelze vytýkat, jestliže při rozhodování s ohledem na již předchozí úpravu výživného posuzoval zejména podle § 923 o. z., zda a nakolik se za dobu od předchozích rozhodnutí změnila poměry rozhodné pro určení rozsahu výživného (vymezené především v § 913 o. z.).
33. Stejně tak měl odvolací soud za to, že soudu prvního stupně není důvodu ani vytýkat, jestliže při hodnocení možností a schopností každého z rodičů vycházel především z informací o jejich příjmech. Je skutečností, že v případě matky i odvolací soud poukazoval (v rozsudku z 23. 11. 2022, č. j. XXXXX-376) na vyhýbavé odpovědi matky stran otázek směřujícím k jejím majetkovým poměrům. Tyto výhrady nejméně do určité míry přetrvávají i v současnosti, a to zejména stran její výpovědi ohledně stavebních aktivit rodiny matky v obci XXXXX. Matka již

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Dušková.

v minulosti uvedla, že pozemek v této obci, který jí rodiče v minulosti darovali, jim později vrátila. Před soudem prvního stupně pak uvedla, že rodiče na tomto pozemku staví investiční dům. Tato její výpověď však neodpovídala vyjádření nezl. XXXXX při pohovoru dne 6. 11. 2024, ve kterém (dle zprávy OSPOD) při výběru kamínků pro jednotlivé blízké osoby vybrala též kamínek, který označila jako P. s tím, že se jedná o kamaráda matky, který jezdí s traktorem a staví s matkou dům v XXXXX. Výpověď matky před odvolacím soudem, která uvedla, že se jedná o kamaráda jejího otce, který má bagr, což zajímá XXXXX, který bagrování, traktory miluje, a proto se s dětmi chodí dívat, kde P. bagruje, do XXXXX, která je vedle XXXXX, jezdí na klouzačku, na dětské hřiště, se příliš věrohodnou nejeví. Osobu P. zahrnuje do svého nejbližšího okruhu (okruhu kamínků i jednoho z panáčků na obrázku) nezl. XXXXX, nikoliv nezl. XXXXX (který jej do svého obrázku přidal až po vzoru XXXXX). Děti pak uvedly, že s matkou jezdí do XXXXX často, hrají si na velké zelené skluzavce, což však patrně z náhledu fotografie na webových stránkách www.mapy.cz, není skluzavka na dětském hřišti v XXXXX, která je červená. Výše uvedené vyvolává přinejmenším pochybnosti o tom, zda dům v XXXXX je stavěn jako investiční rodiči matky či pro matku. V tomto směru však nejen v řízení před soudem prvního stupně, ani v odvolacím řízení nebylo nic dalšího zjištěno. Konečně za situace, kdy na straně otce bylo vycházeno především z příjmů jeho, a nikoliv majetkové situace jeho rodiny (vlastnictví automobilů či nemovitostí jeho rodičů), i odvolací soud vycházel především z informací o zjištěných příjmech rodičů.

34. Ve vztahu k příjmům otce pak odvolací soud poukazuje na nevhodnost závěru o příjmech na základě toliko krátkého časového úseku. Při posuzování příjmů je jistě třeba zohlednit i mimořádné příjmy z odměn (mzda otce za březen 2024 zahrnovala i odměnu ve výši 63 000 Kč hrubého), vzhledem k mimořádnosti těchto příjmů však i závěr o průměrném příjmu třeba činit za delší časové období, obvykle jednoho roku. Čistý měsíční příjem otce za období od září 2023 do srpna 2024 pak (i se zahrnutím uvedené odměny) činil 80 617 Kč čistého. Na straně matky pak bylo možno vycházet nejen z jí doposud vypláceného rodičovského příspěvku ve výši 6 500 Kč měsíčně, nýbrž bylo třeba zohlednit, že i nadále je osobou samostatně výdělečně činnou, která v přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2023 vykázala příjmy ve výši 40 809 Kč (při výdajích 16 324 Kč uplatněných však nikoliv dle skutečně vynaložených výdajů, nýbrž v paušální výši 40 %, při nulové dani z příjmů). Bylo tak zřejmé, že matka byla nadále schopna dosahovat i dalších příjmů vedle rodičovského příspěvku. Ze zprávy XXXXX pak bylo zjištěno, že zde je v pracovním poměru od 26. 8. 2024 (pracuje jako učitelka, jak vzato za prokázané z její výpovědi, cca polovičním úvazkem, jak zjištěno z předloženého platového výměru), za měsíc září 2024 činil její čistý měsíční příjem 15 526 Kč.
35. Za situace, kdy obě děti byly doposud ve výlučné péči matky, která v souvislosti s péčí o nezl. XXXXX pobírala stále rodičovský příspěvek, ale vedle toho stále pokračovala i v samostatné výdělečné činnosti (byť s vykazovaným nepřilíživě vysokým příjmem), neměl odvolací soud za to, že by skutečnost, že matka nastoupila do zaměstnání jako učitelka a na toliko částečný úvazek, bylo možno hodnotit tak, že nedostatečně uplatňuje svoje možnosti a schopnosti, či že se bezdůvodně vzdala vyššího příjmu. Naproti tomu však měl i za nedůvodnou námitku matky poukazující na majetkovou situaci rodičů otce. Poměry rodičů dle názoru odvolacího soudu nedávaly důvodu pro závěr o tom, že by rodiče nebyli schopni svoji vyživovací povinnost plnit a měla by se tak uplatňovat i vyživovací povinnost prarodičů (§ 910 odst. 3 o. z.).
36. Při posuzování odpovídajícího výživného tak odvolací soud vycházel z již popsaných zjištění, a to včetně příjmů matky od září 2024, současně pak i (pro dobu do budoucna) vhodné úpravy stejnoměrné střídavé péče, a to včetně (zde setrvalé) úpravy předávání a přebírání dětí toliko v bydlišti matky, což znamená, že nejen v minulosti bylo, ale i do budoucna bude toliko na otci. Ten v této souvislosti uvedl, že jeho výdaje pouze za pohonné hmoty činí asi 2 Kč za kilometr jízdy, což při vzdálenosti bydlišť rodičů 100 km představuje částku 400 Kč za jednu cestu tam

i zpět, při týdenním střídání péče (obvykle 4x, někdy i 5x za měsíc) tedy 1 600 Kč až 2 000 Kč měsíčně. Náklady na pohonné hmoty přitom nejsou jedinými cestovními výdaji, při používání automobilu dochází k jeho postupnému opotřebování, otec dle své výpovědi v červnu letošního roku zaplatil za opravy automobilu asi 21 000 Kč, čeká jej i další a nákladnější oprava.

37. Odvolací soud současně připomíná, že se (v případě výživného stanoveného otci) nejednalo o první úpravu výživného. Bylo tak třeba především posuzovat, zda a nakolik se změnily poměry rozhodné pro určení nové výše výživného za dobu od úpravy poslední (§ 923 odst. 1 o. z.). Co se poměrů na straně matky týče, ty se za dobu do srpna 2024 nezměnily – stále pobírala rodičovský příspěvek 6 500 Kč měsíčně a měla nepříliš vysoký příjem z výkonu samostatné výdělečné činnosti. Od září 2024 se pak v souvislosti s nástupem do zaměstnání její příjem zvýšil o více než 15 000 Kč čistého měsíčně. Na straně otce pak k větší změně v jeho poměrech došlo ve srovnání s dobou, kdy bylo rozhodováno o výživném pro nezl. XXXXX, kdy bylo vycházeno z průměrného čistého výdělku 74 463 Kč měsíčně, zatímco v době rozhodování o výživném pro nezl. XXXXX z výdělku 81 497 Kč měsíčně. Co se dětí týče, pak obecně v případě dětí tohoto věku (které se rychle vyvíjejí) platí, že s přibývajícím věkem se zvyšují jejich potřeby. S ohledem na aktuálně již shodné potřeby obou (vycházeno z v této části nezpochybněné výpovědi matky), pak bylo třeba vycházet ze závěru, že přes kratší dobu od posledního rozhodnutí více narostly potřeby nezl. XXXXX. Důvod této skutečnosti lze spatřovat i v nástupu nezl. XXXXX do mateřské školy i v době jeho pobytu u matky od září 2024. Počínaje zatímni úpravou styku otce s dětmi v březnu 2024 se pak zvýšila doba, po kterou byly děti v kontaktu s otcem, tedy po kterou jejich potřeby uspokojoval on. Na druhé straně došlo i ke snížení počtu přejezdů od jednoho z rodičů k druhému, zajišťovaných výhradně otcem, tedy i ke snížení nákladů vynakládaných otcem na dopravu dětí (k nimž bylo i při rozhodování o výživném rovněž přihlíženo). Odvolací soud tak měl za to, že i v případě nezl. XXXXX za těchto okolností bylo možno uvažovat o zvýšení výživného placeného otcem i pro nezl. XXXXX, a to již od března 2024, kdy došlo předběžným opatřením k úpravě kontaktů otce s dětmi, toliko však na částku 6 500 Kč měsíčně. V případě nezl. XXXXX odvolací soud s ohledem na závěr o již shodných potřebách dětí (z něhož konečně vycházel i soud prvního stupně) stejnou částku považoval za přiměřenou až od 1. 9. 2024, za dobu od března do srpna 2024 pak (především s ohledem na zvýšení příjmu otce od doby předchozí úpravy) pak částku 5 800 Kč měsíčně.
38. Jestliže tak matka argumentovala doporučující tabulkou pro výpočet výživného, vypracovanou Ministerstvem spravedlnosti, pak lze uvést, že při průměrném příjmu otce cca 80 000 Kč měsíčně, se zohledněním nejméně 6 dnů jeho péče vždy po dobu jednoho měsíce, při doporučeném podílu 12 % z příjmu pro každé z dětí, by dle metodiky vypracované Ministerstvem spravedlnosti výživné činilo asi 7 700 Kč měsíčně pro každé z dětí. Stanovení výživného částkou 6 500 Kč měsíčně tak znamenalo, že z důvodu výlučného podílu otce na zabezpečování dopravy dětí mezi rodiči, bylo toto ve vztahu ke každému z dětí zohledněno částkou 1 200 Kč měsíčně, pro obě děti dohromady tedy částkou 2 400 Kč měsíčně. Měsíční náklady otce na dopravu ve smyslu již výše zmíněném však zjevně byly výrazně vyššími, při zohlednění částky 1 200 Kč měsíčně pro každé z dětí jako podílu, kterým by se na náhradu těchto nákladů měla podílet matka, tak výživné 6 500 Kč měsíčně nebylo nepřiměřeně nízké ani při zohlednění zmíněné „tabulky“.
39. Pro zjednodušení uvažoval odvolací soud stran výživného pro nezl. XXXXX s částkami po 6 500 Kč za celé období od března do listopadu 2024, stran výživného pro nezl. XXXXX pak s částkami 5 800 Kč za celé období od března do srpna 2024. Nepřehlédl přitom, že kontakt otce s dětmi byl rozšířen až v průběhu března 2024 a to nejprve jen na dobu od pátku, tedy o den méně, než podle rozsudkem následně stanovené úpravy. Naproti tomu však v květnu byl rozšířen již na dobu od středy, tedy naopak o den více. S mírou péče stanovenou předběžně vykonatelnou úpravou v přezkoumávaném rozsudku tak mohlo být pro účely

výživného (včetně výpočtu souhrnného nedoplatku) jako s „průměrnou“ uvažováno pro celé období výše uvedené období.

40. Pro dobu od 1. 12. 2024 pak bylo třeba vycházet již i ze změny představované svěřením dětí do rovnoměrné střídavé péče obou rodičů po jednom týdnu, což přináší především rovnoměrný podíl každého z rodičů na uspokojování potřeb dětí (tedy zvýšení tohoto podílu na straně otce za současného snížení na straně matky), současně ale i další snížení nákladů vynakládaných otcem na dopravu dětí, když k jejich převážení od jednoho z rodičů k druhému bude v běžném režimu docházet již jen 4 -5x měsíčně. Těmto změnám (vycházeno ze stejného měsíčního příjmu) měl odvolací soud za odpovídající výživné placené otcem ve výši 3 600 Kč měsíčně na každé z dětí. I zde lze poukázat na to že jde o částku odpovídající i metodice vypracované Ministerstvem spravedlnosti - 12% z částky 80 000 Kč činí 9 600 Kč, z toho $\frac{1}{2}$ (zohledňující rovný podíl rodičů na péči) 4 800 Kč, snížení v důsledku zohlednění nákladů vynakládaných výlučně otcem na dopravu opět o částku 1 200 Kč.
41. Co se týče výživného na straně matky, tak v době do srpna 2024 bylo možno vycházet vedle příjmů z rodičovského příspěvku již pouze z příjmů z podnikání. Byť by bylo uvažováno jen s příjmy (bez zohlednění paušálních výdajů vykázaných pro daňové účely), jednalo by se o příjem nepřesahující částku 10 000 Kč měsíčně, ze které (dle opakovaně zmíněných tabulek, s ohledem na nepostižitelné minimum) obecně výživné vyměřit nelze.
42. Od měsíce září 2024 pak s připočtením nově získaného příjmu ze zaměstnání vycházel odvolací soud z částky nejvýše 25 000 Kč souhrnných příjmů a se zohledněním v té době stále převážné péče matky (v rozsahu většinou 24 dnů v měsíci) obdobným způsobem vypočtené výživné činilo 600 Kč měsíčně pro každé z dětí a pro dobu od 1. 12. 2024 (při zohlednění již rovnoměrné péče) pak 1 500 Kč měsíčně.
43. S ohledem na zvýšení (v případě matky pak stanovení) výživného i za dobu minulou bylo třeba rozhodnout i o takto vzniklých nedoplatecích na výživném. V případě matky se jednalo o dobu od září do listopadu 2024. Matka po tuto dobu neplatila výživné žádné, nedoplatek pro každé z dětí tak činil 1 800 Kč (3 x 600). Otec platil pro nezl. XXXXX po celou dobu výživné 6 000 Kč. Nedoplatek od března do listopadu 2024 tak činil 4 500 Kč (6 500 – 6 000 x 9). Pro nezl. XXXXX otec platil do června 5 300 Kč, od července pak již rovněž 6 000 Kč. Nedoplatek tak činil 3 100 Kč (v souhrnu za uvedené období měl zaplatit 54 300 Kč, zaplatil 51 200 Kč). Takto vzniklé nedoplatky přes jejich různou výši pak odvolací soud uložil rodičům zaplatit ve stejné lhůtě, když přitom zohlednil i jejich rozdílné příjmy.
44. Správným pak měl odvolací soud přezkoumávaný rozsudek v těchto jeho částech, ve kterých soud prvního stupně na jedné straně udělil otcí souhlas s podanou žádostí o změnu příjmení nezl. XXXXX, a to z příjmení K. na příjmení P. (výrok VIII.) a současně zamítl obdobný návrh otce na udělení souhlasu s podáním žádosti o změnu jména nezl. XXXXX tak, že dojde k vypuštění druhého jména XXXXX (výrok IX.). Správnými pak měl i důvody, kterými soud prvního stupně obě tato rozhodnutí odůvodnil.
45. Co se změny příjmení týče, jistě lze matce přisvědčit v závěru, že v současnosti není neobvyklá situace, kdy děti jednoho rodiče nesou různá příjmení, zvláště tehdy, má-li tento rodič děti s různými partnery. Že se tak mnohdy děje, neznamená dle názoru odvolacího soudu, že by se mělo jednat o pravidlo, které by bylo i v zájmu dětí. Jestliže se rodiče v minulosti dohodli na tom, že jejich první dítě (XXXXX) ponese příjmení P., pak měl odvolací soud za správný závěr soudu prvního stupně o tom, že za situace, kdy nezl. XXXXX je věkově velmi blízký nezl. XXXXX a kdy obě děti jsou na sebe navzájem silně citově vázány, je vhodné, aby, jako výraz své sourozenecké sounáležitosti, nesly i shodné příjmení. S ohledem na současnou úpravu rovnoměrné střídavé péče pak nenajde uplatnění ani argument matky, že je logické, aby nezl. XXXXX sdílel příjmení s tím z rodičů, s kým sdílí společnou domácnost po většinu času. Zcela lichým pak měl odvolací soud argument, že nezl. XXXXX své příjmení vnímá jinak, tak,

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Dušková.

že je „maminčin“. Pokud by podobný náhled nezl. XXXXX skutečně měl, jednalo by se o náhled zjevně nezdravý, bezdůvodně posilující vztah dítěte k jednomu z rodičů oproti rodiči druhému.

46. Není sporu o tom, že se změnou příjmení jsou spojeny i komplikace, například v souvislosti s potřebou nových dokladů. Přesto však jde v současnosti o komplikace menší než v případě, kdy by ke změně mělo dojít v době pozdější (s ohledem na nárůst počtu různých dokladů postupem času i s přebývajícím věkem). Stejně tak je i ve vztahu k nezl. XXXXX tato změna šetrnější v jeho současném věku, než v době pozdější, kdy by i sám již příjmení výrazně více užíval (v době školní docházky, natož pak v době dospělosti).
47. Zjevně lichou pak měl odvolací soud i argumentaci matky závěry odvolacího soudu vyslovenými v usnesení z 26. 3. 2024, č. j. 72 Co 58/2024-284. Jestliže zde odvolací soud uvedl, že „dle jeho názoru nebyla namístě ani samotná úvaha soudu prvního stupně o nutnosti rozhodnout o určení příjmení dítěte“, pak se jakkoliv nevymezoval k otázce případné důvodnosti změny příjmení, nýbrž toliko k tomu, že v době rozhodování soudu prvního stupně bylo příjmení nezl. XXXXX řádně určeno matkou (za situace, kdy byla jediným známým rodičem, otcovství k nezl. XXXXX nebylo v té době určeno), nebylo tak důvodu, aby v řízení o určení otcovství bylo současně rozhodováno i o určení příjmení.
48. Co se pak týče návrhu otce na udělení souhlasu i s podáním žádosti o změnu jména nezl. XXXXX, pak odvolací soud toliko odkazuje na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně v této části, ke kterému nepovažuje za potřebné již více dodávat, když otec sám svým odvoláním ani argumenty soudu prvního stupně v této části nezpochybnil.
49. Konečně se odvolací soud zabýval odvoláním rodičů proti rozsudku soudu prvního stupně v těch jeho částech, jimiž bylo rozhodnuto o návrzích otce na výkon rozhodnutí upravujících jeho styk s dětmi (výroky I. a II. rozsudku). Zde, co se týče odvolání matky proti výroku I., měl za nedůvodnou její argumentaci, že nešlo z její strany o svévolné jednání, neboť důvodně předpokládala, že platí speciální úprava styku, že pokud byla dcera s otcem na zimní dovolené po dobu deseti dnů, tak předpokládala, že stejné pravidlo platilo i pro ni. Rozsudkem odvolacího soudu z 26. 5. 2022, č. j. XXXXX-346, byl změněn předchozí rozsudek soudu prvního stupně v části upravující styk nezl. XXXXX s otcem tak, že byla zakotvena běžná úprava styku každou středu od 15.00 hodin do 18.00 hodin a každý sudý kalendářní týden od soboty od 8.30 hodin do neděle 18.00 hodin a dále pak speciální úprava styku o vánočních prázdninách, velikonočních prázdninách, hlavních letních prázdninách a rovněž každý rok v měsíci lednu po dobu jednoho týdne počínaje pátkem kalendářního týdne 16.00 hodin do neděle následujícího kalendářního týdne 18.00 hodin s tím, že přesný termín byl otec povinen oznámit matce vždy nejpozději do 31.10. předchozího kalendářního roku. Tato úprava nedávala jakýkoliv prostor pro úvahu matky o tom, že by rozsudek rovněž i jí vymezil zvláštní čas pro týdenní pobyt s dcerou na horách (konečně i doba takto vymezená otci pro kontakty s dcerou byla ve svém souhrnu toliko zlomkem doby, po kterou nezl. XXXXX pobývala s matkou, v jejíž byla výlučné péči). Uvedenou argumentaci matky měl tak odvolací soud za toliko účelovou. Současně však zohlednil, že (jak již uvedeno) matka sice nehledala cesty, jak přispět k tomu, aby děti mohly u otce pobývat co možná nejdéle, ale spíše důvody, proč by tomu tak být nemělo, že však kontaktům dětí s otcem nebránila, nevedla děti proti otci. Jednalo se o první návrh otce na výkon rozhodnutí. Jestliže za této situace otec na neumožnění styku s dcerou ve středu po dobu dvou hodin reagoval návrhem, kterým požadoval uložení pokuty matce ve výši 50 000 Kč, tedy v maximální možné výši, jakou může jednotlivá pokuta dosáhnout (§ 502 odst. 2 z. ř. s.), měl odvolací soud jeho návrh zejména ke vztahu k výši požadované pokuty za zcela absurdní (jak již i zmíněno), za výraz negativního vztahu otce k matce. Jestliže pak soud prvního stupně již dříve na návrh otce na výkon rozhodnutí ve vztahu k nezl. XXXXX reagoval, a to výzvou dle § 501 odst. 1 z. ř. s. z 13. 1. 2023, kterou matku vyzval, aby plnila své povinnosti vyplývající z rozhodnutí o úpravě styku otce s dcerou,

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Dušková.

měl odvolací soud tuto reakci soudu prvního stupně na návrh otce na výkon rozhodnutí za dostatečnou, za potřebné proto již nepovažoval ani samotné uložení pokuty, byť i ve výši desetiny otcem požadované částky.

50. Co se pak týče rozhodnutí, jímž soud prvního stupně zamítl návrh otce na nařízení výkonu rozhodnutí udělením pokuty matce za neumožnění styku otce s nezl. XXXXX po dobu od 5. do 14. 1. 2024, zde měl rozhodnutí soudu prvního stupně za správné, byť (jak již zmíněno) nepovažoval výpověď matky za plně věrohodnou, současně neměl důvod pro závěr, že by matka vypovídala nepravdivě o všech v řízení sporných otázkách. Ani odvolací soud proto neshledal důvod pro závěr o tom, že matka vypovídala nepravdivě o zdravotním stavu nezl. XXXXX dne 5. 1. 2024. Měl za to, že věrohodnost výpovědi matky v této části nezpochybňovala ani skutečnost, že výpověď nebyla podložena lékařskou zprávou, když matce lze přisvědčit, že náhlá žaludeční nevolnost dítěte sama o sobě vždy důvodem pro návštěvu lékaře být nemusí.
51. S ohledem na shora popsané závěry proto odvolací soud podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. tak, že výkon rozhodnutí uložením pokuty matce za nepředání nezl. XXXXX otci dne 4. 1. 2023 se nenařizuje.
52. Podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. pak změnil rozsudek ve výroku IV. (a s ním souvisejícím výrok VI.) tak, že obě nezl. děti svěřil do rovnoměrné střídavé péče rodičů, jejíž podmínky pak dále vymezil, stejně tak jako i ve výrocích V. a VI., jimiž (i s ohledem na jinou úpravu péče) upravil vyživovací povinnost rodičů jinak, než dříve učinil soud prvního stupně.
53. Naproti tomu dle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v jeho výroku II., jímž byl zamítnut návrh otce na nařízení výkonu rozhodnutí uložením pokuty matce za neumožnění styku s nezl. XXXXX v době od 5. do 14. 1. 2024, ve výroku VI., jímž soud prvního stupně udělil souhlas otci s podáním žádosti o změnu příjmení nezl. XXXXX, a konečně i ve výroku IX., jímž naopak návrh otce na udělení souhlasu s podáním žádosti o změnu jména nezl. XXXXX zamítl.
54. Dle § 224 odst. 2 o. s. ř. příslušelo odvolacímu soudu s ohledem na částečnou změnu rozsudku soudu prvního stupně rozhodnout nejen o nákladech odvolacího řízení, nýbrž znovu i o nákladech řízení před soudem prvního stupně. Shodně se soudem prvního stupně odvolací soud neshledal existenci takových zvláštních důvodů, pro které by mělo být právo na náhradu nákladů řízení výjimečně přiznáno některému z účastníků, toto právo proto podle § 23 z. ř. s. nepřiznal žádnému z nich.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Jihlava 25. listopadu 2024

JUDr. Jaroslav Mádr v. r.
předseda senátu